

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY ÚJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489 sz. — — — Helyközi telefon 15. sz. Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BETEGH PAL

LAPTALAJOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyílt-tér sora 1 korona

Ugron Gábor

1847. április 15. † 1911. január 22.

Le a kalappal székelyek! Ugron Gábor, a nagy székely ravatalához csak fedetlen fővel, mélységesen hazafias megilletődéssel szabad közelednünk.

Egész életét a hazának szentelte. A magyar függetlenség, szabadság, jog és törvénytiszteltet vezérelte.

Tünetmentes, eszményi szép pályát küzdött meg; sokszor fényes meateorkén, tündökölt az ország politikai égboltozatán...

Csillaghullás volt. Le-esett Benne a székely dicsőség hatalmas meteorja, aki képes volt az egész művelt világ figyelmét hazánkra irányítani, a magyar nemzet letezéséről világszerte erőteljes hírt adni.

Lehullott a székelység csillaga, de férfias bátorságának, hazafias eszméinek örökké fénylő sugárai világító fáklyaként buzdítani, sarkalni fognak a magyar függetlenségi eszmék szentséges ösvényén — előre...

Ugron Gábor nem egyszerű országgyűlési képviselő, hanem valóságos világpolitikus volt. Fényes szónoki képessége, sok oldalú tudása azonban — állandó ellenzéki, puritán jellemű politikai magatartása miatt — a gyakorlatban nem érvényesülhetett. Pedig hivatottságánál fogva — bármelyik miniszteri székben — kiszámíthatlan előnyére lehetett volna az országnak, a magyar nemzetnek.

Ugron Gábor azonban mindig az ellenzék sovány, keserű, de becsületos, önértékes utómódon megszerzett kenyérét választotta. Erős, hatalmas kezében gyönyörűen diszlett a háromszínű nemzeti lobogó, melyhez hirtelen bekövetkezett haláláig rendíthetetlenül hü maradt.

Vagyonilag mesterségesen tönkre tehettek. Elvehették anyagi javait, de fényes tehetsége oly magasan állott üldözői felett, hogy ahhoz — pármennyire erőlködtek — felérni nem bírtak...

Mély fájdalom járja át az ország szívet. Minden igaz székely könnyet ejt Ugron Gábor megrendítően váratlanul bekövetkezett halála hírére. S ez a spontán megnyilatkozó részvét talán enyhíteni fogja a legnagyobb vesztes: az öreg napjaiban is kimagaslóan derék édes anya mérhetetlen fájdalmait. Azét az édes anyáét, aki oly széleskörben szeretett, nagyrabecsült államférfit adott a hazának, mint a milyen Ugron Gábor volt.

A nemzet pedig szintén vigasztalást talál Dr Ugron Gábor személyében,

aki fiatal kora dacága is beigazolta, hogy a nagy Ugron Gábornak méltó fia, a magyar szabadság és függetlenség felkent apostola.

Le a kalappal székelyek! Ugron Gábor temetésének órája bárhol érje, minder székely álljon meg, vegye le kalapját és gondoljon a — magyarok nagy Istenére, a szent haza függetlenségére!...

Életrajzi adatok.

Ugron Gábor Udvarhelyvármegye akkor még Szombatfalva községében született 1847-ben április 15-én. Iskoláit Székelyudvarhelyen, jogi tanulmányait a pesti és bécsi egyetemen végezte. Jogász-korában Budapesten Bartha Miklóssal „Ördögborða” című numorisztikus ellenzéki lapot szerkesztett. A bírói és államvizsgák letétele után önkéntes lett a József főherceg nevét viselő gyalogezredben. Azután Budapesten és szülőhelyén tanulmányokkal és az irodalommal foglalkozott 1871-ben a francia-német háború idején Franciaországba sietett, hogy ott a köztársaságiaknak ajánlja fel kardját. Majd Olaszországba ment, ahol Garibaldi táborában több csatában vett részt. A béke megkötése után ismét Párisba ment s ott maradt a kommün egész uralma alatt s az „Ellenőr” számára leveleket írt Párisból. Angliába ment, ahonnan 1872-ben visszatérván, Székelyudvarhely város képviselőjévé választotta.

Ettől fogva, rövid idő kivételével, haláláig tagja volt a képviselőháznak. Megválasztásakor a balközép híve volt, de ennek szélső oldalán úgy, hogy amikor 1875-ben Tisza Kálmán a Deák párttal fuzionál, ő Gubody Sándor, Mocsáry Lajos, Bartha Miklós, Csávolszky Lajos, Báró Orbán Balázs Luby Géza társaságában csatlakozott a szélsőbaloldalhoz, melylyel, Simonyi Ernővel az élükön, újjá szervezték a függetlenségi pártot. Vezérszerepe a függetlenségi pártban a 80-as években kezdődött.

Az 1882—4-iki országgyűlésen Kolozsvár II. kerületét képviselte. 1884-ben itt kisebbségben maradván, Marosvásárhely I. kerülete és a székelykeresztúri kerület választotta meg. Ugron az utóbbi mandátumot tartotta meg. 1887-ben a kecskeméti I. kerületben és az oklándi kerületben győzött, ő az előbbi tartotta meg.

Ennek az országgyűlésnek utolsó ülészakában kísérletet tett az iránt, hogy a függetlenségi pártnak a delegációban való részvételével nem lehetne-e a nemzeti aspirációk útját kedvezőbbé alakítani. Mivel pedig a függetlenségi párt többségét ennek az eszmének nem tudta megnyerni, tizenheted-magával kilépett a pártból s megalapította a „48-as” pártot (u. n. Ugron-párt). Ő azután mint delegátus részt is vett a delegációnak tárgyalásain, ahol katonai ismereteivel nem kis feltűnést keltett. Erre az országgyűlésre esik nagy szónoki képességének és tudásának teljes kidomborodása és pedig elsősorban az 1889-iki véderővitában (ahol Fejérváry Géza báróval vívott emlékezetes harcot), azután az 1891-iki nagy vitában, amikor a szélsőbal Szapáry Gyula gróf javaslatát a

közigazgatási államosításról sikerrel megobstruálta.

Az egyházpolitikai reformok nagy része, különösen pedig a polgári házasság kötelező formája ellen (ő a fakultatív polgári házasság híve volt) szintén nagy akciót fejtett ki. A kérdés végül is szakadást idézett elő a függetlenségi pártban, amely két, körülbelül egyenlően erős részre oszlott. Az 1896-iki hírhedt Bánffy-féle választásokon a kormány teljes erejével arra az intruzigens ellenzéki pártra vetette magát, amelyhez Ugron is tartozott és sikerült is e párt tagjainak legnagyobb részét erőszakosan kikutatni. Megbukott maga Ugron Gábor is Szatmáron s e rettentő választási visszaéléseken elkeseredve, egy öre visszavonult a politikától. Ezt híressé vált nyílt levelében indokolta meg, a melyben a „romlott értelmiség és gyenge nép” ellen fakadt ki keserűen.

E választást megelőzőleg 1896. március 15-én Ugron és párttársai népgyűlést rendeztek, amelyen kimondták az általános szavazati jog követelését.

Ugron visszavonulásának idején a függetlenségi pártnak Szederkényi Nándor elnökölte alatt álló tagjai tovább folytatták a harcot a parlamentben és az országban Bánffy ellen s e harcba végül belement a többi ellenzéki párt is és Bánffy 1899-ben áldozatává lett a saját erőszakossága által felidézett obstrukciónak. Közben Ugron is újra szerepelni kezdett s 1897-ben Bartha Miklóssal és Szederkényi Nándorral megalapították a „Népszövetség” című hetilapot, ugyanez év május 2-án pedig nagy, országos népgyűlést rendeztek a fővárosban.

Ugron Gábor 1899 márc. 26-án azt az elégteltet nyerte, hogy a Bánffy Dozso lemondása folytán megürült szilágysomlyói kerület egyhangulag képviselővé választotta. Innen kezdve ismét helyet foglalt a képviselőházban s újra résztvett a delegációk működésében is.

A kath. autonomiai kongresszuson a bizottság élén állott. 1901-ben a szilágysomlyói kerület ismét egyhangulag képviselőjévé választotta. Résztvett az 1903—1904-iki obstrukciónak. Az emlékezetes 1904. november 18-iki események után tagja volt a szövetkezett ellenzék vezérő-bizottságának, de ősszel lemondott e tisztségéről. Az 1905-iki általános választások alkalmával régi kerülete újra megválasztotta s az 1905—6-iki nemzeti küzdelemben résztvett. Választói — függetlenségi programmal — az 1906-iki választásokon is hűek maradtak hozzá. 1909-ben ismét kilépett pártjából.

A betegség.

Az elhunyt két hét óta betegeskedett. Valahol megfázott és influenzát kapott. A hatalmas természetű, vasszervezetű ember azonban nem sokat adott a betegségre s mikor felesége és leánya orvost akartak hivatni, erélyesen tiltakozott, hogy ilyen kicsiségből akkora dolgot csinálnak. Nem is engedett magához orvost, sőt ágyba sem feküdt, noha erős láz gyötörte. Sőt a Házba is eljár szorgalmasan. Még szerdán is végig ott volt a képviselőház ülésén.

Csütörtökön reggel is fel akart kelni, de már akkor a folytonos láz nagyon elgyöngyítette s közölte a feleségével, hogy nem megy be a Házba. Aggódó családja újból orvost akart hivatni, de Ugron ezuttal sem tartotta szükségesnek.

— Egy-két napig ágyban maradok s jól lesz megint minden, — mondotta feleségének.

De csak egy napig maradt az ágyban, másnap újból felkelt s azóta naponként csak néhány órára feküdt ismét le, de az idő legnagyobb részét karosszékében ülve, olvasgatva töltötte.

Vasárnap is feun volt csaknem egész délelőtt. Délután annyira jól érezte magát, hogy feleségét és Vilma leányát biztatta, hogy csak menjenek sétálni és ő miatt ne mulasszák el a tervbe vett vizitet, mert ő egészen jól érzi magát. A felesége és leánya négy óra tájban el is mentek hazulról s az ő távollétük alatt halt meg Ugron Gábor.

Ugron halála.

Ugron Gábor egyedül maradt odahaza József-körut 30. szám alatti lakásán a két cseléddel. Ugron a dolgozószobájában olvasgatott. Hat órakor becsöngette a szobalányt s kérte, hogy fűtsön be, mert fázik. A cseléd teljesítette a kívánságát s aztán az ebédlőbe ment, hogy vacsorára terítsen. Fél hét óra tájban úgy rémlett neki, mintha Ugron hangozan beszélné a szobájában. Átsietett beteg gazdájához, hogy megnézzze, nincs-e valami kívánsága.

Benyitott hozzá a szobába. Ugron leülő karokkal feküdt keresztül, feje a mellére hanyatlott s hörgött. A szobalány odarohant hozzá s megrázta, de Ugron nem tért magához. A megrémült leány behívta gazdájához a szakácsnét, ő maga pedig a szomszédban lakó Kövesi dr-ért futott. Az orvos nyomban átsietett Ugronhoz, de már segíteni nem tudott rajta.

Ugron Gábor néhány perccel félhét után meghalt. Szívszélhűdés ölte meg a kiváló politikust s az orvos már csak a halált konstata. Később megérkezett Imrédy tanár is, az elhunyt barátja, de természetesen neki sem akadt már dolga.

Felesége és leánya, amikor félnyolc tájban megérkeztek, már csak kihült holttestét borithatták el esőkjakkal.

A halálesetről táviratilag értesítették az elhunyt fiait: ifjabb Ugron Gábor nyugalmazott főispánt és Ugron András főszolgabíró, akik azonnal Budapestre utaztak.

A képviselőház részvéte.

A képviselőház hétfői ülésén Berzeviczy Albert elnök a következőképp emlékezett meg a halálesetről: Elnök: A t. képviselőház bizonyára megdöbbenéssel fog értesülni róla (Halljuk! Halljuk!), hogy kiváló társunk, a Háznak egyik legrégebb és legtevékenyebb tagja: Ugron Gábor tegnap este váratlanul elhunyt. Még alig néhány napja közöttünk járt az élemedett korában is délceg férfiú, hallatta szavát, amely mindig magára tudta vonni a közfigyelmet. És ma már nincs az élők sorában.

Ugron Gábort jeles tehetségei, különösen szónoki temperamentumának heve, beszédének ereje és csillama, széleskörű műveltsége szinte kijelölték a parlamenti pályára, (Ugy van! Ugy van!), amelybe már fiatal korában az elsők közé küzdte fel magát és amelyen mindvégig nem fogyó erővel munkálkodott. (Igaz! Ugy van! a jobb- és baloldalon.) Fájdalommal látjuk őt ugyszólván még ereje teljességében, hirtelen letűnni szereplése teréről, és a politika és az élet küzdelmeitől és ellentététől el nem homályosítva fogjuk sok fényes tulajdonsággal is felruházott egyéniségének emlékét megőrizni. (Általános, élénk helyeslés.)

A megboldogult temetésének idejét a háznagy hivatal fogja közzétenni, hogy azon a Ház tagjai az elnök vezetése mellett minél számosabban jelenhessenek meg. (Általános helyeslés.)

En bátor vagyok a képviselőháznak indítványozni, hogy Ugron Gábor elvesztése feletti fájdalomunknak a mai ülés jegyzőkönyvében adjunk kifejezést, (Általános helyeslés.) hogy a boldogult ravatalára koszorút tétessünk és özvegyéhez részvétiratot intézzünk (Általános helyeslés.)

Ha a t. Ház ehhez hozzájárul, akkor így mondom ki a határozatot. Egyttal felhatalmazást kérek arra, hogy a megüresedett kerületben a választás kiírása iránt intézkedhessem. (Helyeslés.) A Ház a felhatalmazást megadja.

A temetés.

Budapesten csak hétfőn reggel a képviselőházból terjedt el Ugron Gábor halálának híre, mely mindenfelé osztatlan részvételt keltett. Székelyudvarhelyt pedig Szöllösi Samu szeszgyáros már vasárnap este értesült a halálesetről. Az elhalt nővére pozsonyi Eckhardt Oszkárné táviratilag intézkedett, hogy

az Ugron-kápolnához vezető utat hozzak rendbe Ugron Gábor temetésére.

A „Székely-Udvarhely“ hétfőn délben rendkívüli kiadásban hozta hírül a nemzet nagy fiának hirtelen történt halálát. Délután 2 óra 15 perckor kaptuk a Magyar Tudósító táviratát, melyben már a képviselőház elnökének az országgyűlésen tartott megemlékezéséről is értesültünk.

A család a képviselőház elnökségével együtt állapította meg a temetés idejét és részleteit. E szerint a halottat kedden délután fél háromkor beszentelték Józsefköruti lakásán a római katolikus egyház szertartásai szerint. A beszentelést Krizsán Mihály józsefvárosi plébános és Pleszkány Ferenc pápai kamarások végezték fényes papi segédlettel. A szertartás befejezése után Kelemen Samu a függetlenségi és 48-as párt nevében megható szavakkal vett búcsút a függetlenségi eszmék törhetetlen harcosától. Utánna Förster Aurél a Kossuth-párt nevében búcsúztatta el a halottat.

Azután kivitték a keleti pályaudvarra, a honnan Székelyudvarhelyre szállították. Ide szerdán este érkezett meg. Ma (csütörtökön) d. e. tíz órakor lesz a temetés. A Szejke-fürdő feletti hegy tetején levő, fenyvesekkel körülövezett Ugron-kápolna alatti családi sírboltba helyezik örök nyugalomra.

A család tagjai tegnap, szerdán a délutáni vonattal érkeztek meg Székelyudvarhelyre. Megjött özv. Ugron Gáborné szül. Knöpfler Mária és Vilma leánya, valamint Dr Ugron Gábor nyug. főispán és Ugron András főszolgabíró.

A temetési szertartást Mikes János gróf főesperes végzi.

Székelyudvarhely város közönsége rendkívül impozáns módon vett részt a temetésen. A köz- és magánépületeken gyász- és gyászfértolos nemzeti lobogók vannak. Az utcai vilamos lámpákat gyászszal vonják be s a temetés ideje alatt az összes üzletek zárva lesznek.

A hivatalok, iskolák és ipartársulatok is testületileg fognak megjelenni; az utóbbiak saját lobogójuk alatt.

Szóval a székely anyaváros is méltó részt kíván venni az országos fájdalom megnyilvánulásában

A család gyászjelentése.

Ugron Gábor haláláról a gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki:

Ábránfalvi özv. Ugron Gáborné zarándi Knöpfler Mária legmélyebb fájdalommal jelenti a maga, valamint gyermekei: ábránfalvi Ugron Gábor és neje Szalay Livia s gyermekeik: ábránfalvi Ugron Vilma, ábránfalvi Ugron András, továbbá az elhunytak édes anyja: özv. ábránfalvi Ugron Lázárné saárdi Simén Rozália, nővére: özv. pozsonyi Eckhardt Oszkárné ábránfalvi Ugron Rozália s ennek gyermekei, ugyszintén fivére: ábránfalvi Ugron Ákos és családja nevében, hogy felejthetetlen férje: ábránfalvi id. Ugron Gábor, a szilágysomlyói kerület országgyűlési képviselője, munkás élete 63-ik évében, rövid pár napi betegeskedés után, folyó évi január hónap 22-dikén, este fél hét órakor, szívszélhűdésben váratlanul történt elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei kedden folyó hó 24-én, délután fél 3 órakor lakásán: József-körut 30/32. sz. a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetvén, Szombatfalván (Udvarhelymegye) folyó hó 26-án délelőtt 10 órakor utólagos beszentelés után fognak az ottani családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent miseáldozat Székelyudvarhelyen f. hó 27-én, délelőtt 10 órakor fog a Mindenhatóknak bemutatni. Kelt Budapesten, 1911. évi január 23-án. Áldás emlékére!

HIREK.

— **Városi főjegyzőválasztás.** Székelyudvarhely város főjegyzői állására a pályázati határidő lejárt és a választás napja e hó 30-án d. u. 3 órára van kitűzve. Nyolc pályázati kérvény érkezett be. A pályázók között van László Albert aljegyző, Pálffy Aladár pénzügyi számtiszt, Szabó József, Jakab Lajos, Gálffy István és három más várnegyebeli aspiráns. A főjegyzőválasztással egyidejűleg az irnoki, esetleg a városi végrehajtói állást is betöltik. Az irnokságra Farkas Endre végrehajtó, Sándor Albert, a végrehajtói állásra pedig Sárközy József, Sándor Albert és Papp Albert pályáztak.

— **A polgári önképző-egylet** vasárnap délután Bartók István alelnök vezetésével tartotta meg hirdett rendkívüli közgyűlést Csillag József titkár bővebben kifejtette a közgyűlés összehívásának célját és határozati javaslatot terjesztett elő az egylet üres telkének eladása ügyében, valamint egy alkalmas épületes beltelek vásárlása céljából. Betegh Pál lapszerkesztő pártoló felszólalása után, a közgyűlés egyhangulag elfogadta a határozatot; megbízást adván a választmánynak az eladás és vétel eszközzésére. A telek minimális értékét 30,000 koronában állapították meg.

— **Halálozás.** Egy talpig becsületes, tisztességtudó, mindenkivel szemben jóakarattal viseltető ember szenvedései véget értek. Holstein Simon nyug. városi irnok, az izraelita hitközség és a brassói kulturmérnökség vizm. jegyzője, életének 56-ik, boldog házasságának 26-ik évében, hosszas betegeskedés után e hó 24-én elhalt. Temetése ma, csütörtökön d. u. 3 órakor lesz Kossuth-utca 87. sz. házából az izraeliták szertartása szerint, a helybeli izr. sírkertben. Halálát felesége: özv. Holstein Simonné sz. Bodrogi Julianna és széleskörű rokonság gyászolja.

— **Városi közgyűlés.** Székelyudvarhely város képviselőtestülete szombaton az esteli órákba nyúló rendkívüli közgyűlést tartott. Abszolút többséggel, névszerinti szavazással döntöttek a törvényszéki épület és fogház céljaira szükséges telek átadása, valamint a mostani elavult törvényszéki épület kicserélése ügyében. Kimondták, hogy az állam tulajdonát képező három ócska épületért 100,000 koronát fizet a város készpénzben és ezenkívül 200 négyszögöl területet átad az államnak a sétatér mellett új törvényszéki, járásbírósi és fogházépület céljára. A közbirtokosság 40000 koronás alaptőkéjét kivonják a takarékpénztári kezelés alól és négy százalékos korona aranyjáradék papirokat vásárolnak. Dobrai Samu illetőségét megállapították és Darvas Károlyt idevaló illetőségűnek nem fogadták el. A város kezelésében levő közpénzeket a Megyei, Zálogkölcsön és Agrár takarékpénztárnál helyezik el kamatozásra. Sprencz Rezső és társainak a kért fizetési előleget engedélyezték. A vámkezelő személyzet fizetésének havi előleges részletekben való kiadására a szabályrendelet módosítását kimondták. A Hartmayerrel kötött szerződést jóváhagyták. Végül pedig miután a száj- és körömfájás folytán elmaradt baromvásárok miatt igen súlyosan károsodott a város, folyó évi február 10-ikére és május 1-ére pótvásár engedélyezését kérelmezik a keresk. minisztériótól.

— **A nagyenyedi függetlenségi párt** évi közgyűlésére a következő felhívást bocsájtotta ki: Ennek a gyűlésnek, a szabályszerű tárgysoron kívül, nagyjelentőségű tárgya lesz az az üdvözlés, illetve nyilatkozat, melyben ki-

jelentjük és megizenjük a bankvitában együtt küzdő függetlenségi pártoknak igaz magyar lelkiükből fakadó nagy örömiüket afölött, hogy a nemzetnek ebben az életbevágó kérdésében nemcsak magát a nemzetet, hanem egymást is megértették. Ennek az Ők történeti jelentőségü egyetértésüknek kimaradhatatlan következménye lesz az, hogy a közelmúltban oly gyászosan félrevezetett nemzet is meg fogja érteni őket, mert bennök látja szabadságának, jogainak bár megfoghatkozott, de győzhetetlen fegyverekkel küzdő seregét. A nemzeti jogok, az igazság győzelmét csak hátráltatni lehet, de megakadályozni nem. A mi számbeli erőnk, a megtévedt ellenfelek szemében talán csekély, de lelki, erkölcsi erőnk kifogyhatatlan és örök, mert az Istentől és a nemzeti lélektől van, nem Béctől és a nemzet ellenségeitől. Ez a hatalom ismét és hamar megtöri az erőszak, fegyveres erő és vesztetés mindig ingadozó hatalmát. Ellenfeleink és ellenségeink a gyorsan muló, megszégyenítő jelen; miénk, a nemzeté a jövő, melynek irányjelző oszlopain nem a lemondás, behódolás, tehetetlenség megalázó »napiparancsai« sötétlenek, hanem az önálló, a független Magyarország lélekemelő, harcra hívó igéi ragyognak. Jójettek el sokan, mindnyájan, kiket ezek a nemzetmentő igék életnek! Fogarasi Albert, pártelnök.

— **Nincs mérnök.** Városunkban a mérnöki állás tudvalevőleg üres. Pályázat volt hirdetve, de senki sem jelentkezett. A pályázati határidőt ez évi február 15-ikéig meghosszabbították.

— **A hus piaci árusítása.** A földmivelésügyi miniszter legutóbbi körrendeletet bocsátott ki, amelyben szabályozta a hus piaci árusítását. Elrendeli a miniszter, hogy a hus piaci árusítására szolgáló sátrak oldalait és tetejét legalább is vízhatlan ponyvával és pedig olyképpen kell befedni, hogy a sátrak csak az árusítóasztal felől legyenek nyitva. Minthogy azonban a hus a sátor nyitott oldala felől is könnyen beszenyeződhetik az oda kerülő porral, elrendeli, hogy a sátrakban a hust az árusítóasztalra kell fektetni és az árusítás szünetelése közben tiszta terítővel letakarni. Különös gondot igényel a rendelet szerint az is, hogy a hus kivágásához szükséges asztalok és tőkék tiszták legyenek, abból a célból pedig, hogy a piaci sátrak faváza és az árusítóasztal mindig tisztán tarthatók, illetőleg annak tisztasága ellenőrizhető legyen, elrendeli a miniszter, hogy a sátrak faváza és az árusítóasztalok lapja festetlen fából készüljenek, továbbá, hogy a husvágótőkét az árusítás megkezdése előtt legyalulják. Nehogy a hus kivágása közben keletkező hulladékok a levegőt megfertőzzék, a huskimérő ezeket a hulladékokat a sátrának e célra alkalmas részében már az elárusítás folyamán is összegyűjteni, az árusítás befejeztével pedig onnan haladéktalanul eltávolítani és megsemmisíteni köteles.

— **A kőkereszt-tér rendezése.** A polgári önképző kör üres telkének eladása napirenden van. Az utolsó árát 30.000 koronában állapította meg a vasárnapi közgyűlés. Szombaton pedig a képviselőtestület mondotta ki határozatilag, hogy a törvényszék épületét megvásárolja és ott a városházát rendezze be. Ez alkalomból ama ötletünk támadt, vajjon nem lenne-e okvetetlenül szükséges, hogy a

város a polgári önképző-egylet telkét is megszerezze és ott diszes parkot létesítsen szökőkúttal, esetleg valamely nevezetes emberünk, pl. Ugron Gábor mellszobrának felállításával? Gondolkozzék erről a nemes város feje és tanácsa; mi ezt érdemesnek tartjuk.

— **A kereskedelmi és iparkamarához intézett beadványok.** Miután a kamarához intézett beadványok és megkeresések bélyegkötelezettsége tekintetében fennálló szabályok sokszor nem tartatnak be a magánfelek részéről, a kamara titkári hivatala a következőket ajánlja a t. kereskedők és iparosok figyelmébe, megjegyezvén már előre, hogy a bélyegkötelezettségre nézve a kereskedelmi és iparkamarák állása a közhatóságokéval egyenlő. I. Bélyegmentesek mindazon megkeresések, melyekben magánfelek valamely ügy vagy eljárás iránt tudakozódnak, információt vagy fölvilágosítást kérnek; a kamarai illeték leírását vagy helyesbítését kéri, továbbá mindazon átiratok, melyek a kamara fölhívása, vagy megkeresése folytán intézettek a kamarához, valamint a kereskedelmi testületek, iparegyesületek, szövetkezetek és hasonló gazdasági jellegű egyesületek, és intézetek közérdekű beadványai. II. Bélyegkötelesek ellenben a magánfelek mindazon beadványai, melyekben bizonyítványok kiállítását, szubvenció- vagy hasonló segélykérvény felterjesztését a kereskedelemügyi minisztériumhoz, állami kedvezmények, fuvardíjmérséklés stb. kieszközölését kéri, vagy a kérelmező fél magánérdekét érintő valamely ügyben közbenjárásra kéri fel a kamarát. A bizonyítványokat illetőleg megjegyeztetik, hogy csak azon megkeresések bélyegmentesek, melyekben a magánfél gépek és szerszámok külföldről való beszerzésénél annak igazolását kéri, hogy jogosult az illető küldemény után a kedvezményes (szerződészerű) vám-tétel alkalmazását igénybe venni.

— **A világító tornyokról a tengerek lámpásáról** ügyes ismertetést hoz a „Kis Pajtás” gyermeklap e hetiséma. Multjáról, fejlődéséről és fontosságáról játszva kap helyes képet a gyermek. Ebben a számban van szó az utvesztő labirintusok történetéről is, mely a felnőtteket is meglephető adatokat tartalmaz. Hoz továbbá valamit az angol diákeletről is! De, talán legszebb az egész számban Batory Gábor verse a Katicabogár haláláról. Igazi költői fantáziával megírt és a gyermek lelkével átértett szomorú versecske, mely majdhogyan könnyekre fakaszt. Számtalan kép, apróság, fejtörő, hír és sok elbeszélés teszi változatosabbá a számot, mely ismét fényesen igazolja, hogy a „Kis Pajtás” e téren elérhetetlen. Január végén új félév kezdődik, melyre a 3 korona félévi előfizetési díj már beküldhető a kiadóhivatalnak. Az egész évfolyam szeptemberig visszamenőleg 6 korona. Cim: „Kis Pajtás” Budapest VIII, Tököly-ut 16. szám. Ahoj néti az érdeklődőknek (iskoláknak több példányban is) mutatványszámot készséggel küldnek.

— **Pályázat szövetkezeti tisztviselők gyermekei számára.** Az Országos Központi Hitelszövetkezet által létesített gróf Károlyi Sándor-alap szabályai értelmében az 1911. évi szeptember 1-én kezdődő tanévtől kezdve három középiskolai tanuló részére évenként és egyénekenként 240 koronás tanulási ösztöndíjakra pályázatot hirdetnek. A pályázati kérelmeket bélyegmentesen a szövetkezeti tisztviselők saját szövetkezeteiknél oly időben adják be, hogy ezek azokat indokolt véleményük kíséretében legkésőbb február hónap végéig a központnak beterjeszthessék. Segítségük iránt kérések évközben is adhatók be és ezeket az alapot kezelő bizottság negyedévenként intézi el.

— **A „Vasárnapi Ujság”** január 22-iki száma sokféle szép és érdekes képei közt bemutatja az Iparművészeti Múzeumban most megnyitott japán kiállításifjabb gróf Tisza István arcképét, egy világhírű óra gyűjtemény nevezetesebb darabjait, képeket a Kéve kiállításáról, a főpostán berendezett újságíró-szobát stb. A szépirodalmi olvasmányok közt vannak: Ráko si Viktor regénye. Ady Endre és Lányi Viktor versei, Kaffka Margit novellája, Marcelle Tinayre franciából fordított regénye. Egyéb közlemények: Dr Fialla Lajos, a nem rég elhunyt magyar eredetű bukarest egyetemi orvostanár arképe és nekrológja, konstantinápolyi levél, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakjáték stb. — **A „Vasárnapi Ujság”** előfizetési ára negyedévre öt K a „Világkronika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két K 40 fill.

— **A Jogász** címen új, havonként kétszer megjelenő lap indult meg Budapesten. A lap igen érdekes formában, lelkiismeretes statisztikai adatokkal kísérve, az egyetemi viszonyokkal, az ügyvédi és bírói vizsgával foglalkozik és a fiatal jogásznemzedékre nézve igen érdekes és fontos cikkeket közöl. Az első szám január 15-én jelent meg. Vezető helyen hozza Dr Takács Mienyhért, jászói prépostnak a jogi oktatás reformjáról szóló rendkívül tartalmas cikkét. A Jogász tudósítójától rendkívül érdekes intervjút közöl a marosvásárhelyi ügyvédi bizottság elnökével, Ternovszky Béla kir. táblai elnökkel. A budapesti és kolozsvári egyetem harca címen a jogi szigorlatok kérdését teszi szóvá. Ezekon kívül számos, a jogászokat érdeklő cikk és rendkívül gazdag hirovat alkotja A Jogász első számát. Szerkesztőség: Budapest, VII Dohány u. 78. sz. alatt van. A lap előfizetési ára egy évre 4 korona.

Szerkesztői üzenetek.

Ü. J. H. A csiklandós kérdéseket megkaptuk. Jövő számunk hozni fogja. Nekünk is majd lesznek még egy s más kérdéseink ahhoz az „édes urhoz”, aki különben lapunknak is olyan különös „jóakarója”

F. Sz. E. B. Megkaptuk. Köszöljük.

Előfizető. Nagybecsű hátorítását köszönjük és a „Székely-Udvarhely”-hez való „törhetetlen ragaszkodó saért” fogadja szintén hazafias elismerésünket. Mi azt jól tudjuk, hogy a hatalom képviselője mind a három fősolgabírával hatalmas rendeletet adott ki és némely szolgálattételükben tulbuzgó alakok lapunkat üldözik. Ezekről nekünk pontos és megbízható értesüléseink vannak. A hol csak tehetik, össze kötetéseinket lazítják, sőt megszüntetni próbálják. Ebben nekik hűséges csatlósuk a mi legjobb akarónk, természetesen önhaszonból. Ez érthető, mert egyfelől a maguk saját bízott féltek és védelmezik, más felől pedig ama bizonyos ur hasznát huz belőle; noha nem ritkán — a közérdek kárára. De hát a harag rossz tanácsadó. Már pedig a hatalom emberei, ugyancsak toporzékolnak dühösségükben. Mert hát azt szeretnék, hogy a róluk szóló — sajnos — nem épen hízogó igazságokról minél kevesebben tudjanak és így ők a bizalmasaik által bemaszlagoltak között háborítatlanul grasszállhassanak. Csakhogy rosszul számítanak. Ma már a közönség átlát a szítán. Amaz emberek pedig, akik emberüldözésre, a népszabadság korlátozására vetemednek, a hatalom járma alá csak addig fogóznak, amíg ezzel a saját érdekeiknek szolgálnak. Azután majd magával a hatalommal is vakmerősködni mernek, mert ez türi, sőt irányítja visszaéléseiket s ezzel a büntársuk lett. Egyes igen jellemző és épületes dolgokról magunk is tudunk. Alkalmadtán majd napvilágra hozzuk. Kérjük további szives bizalmát és a tapasztaltakról való értesítéseit. Teljes titoktartásunkra mindenkor számítunk.

A. A. Sz. Legutóbbi szívélyes levelének valódi indító okát keressük, de nem találjuk. Lenne oly kegyes ebben ismert székely őszinteségével segítségünkre jönni? Előre is hálásan köszönjük.

FIGYELEM!
„AIDA” VERGE és „BLUE STAR” CONTINENTAL

CIGARETTAPAPIROK CSAK AZ ITT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIK.
 :: ÓVAKODJUNK ÉRTÉKTELEN UTÁNZATOKTÓL! ::

Vendégfogadó!

A jó hírű Koronkay-féle Hungária vendégfogadóban Székelyudvarhely, Kossuth-u. 22. sz. alatt kitűnő étkezés, borok, kőbányai sör és tiszta szobák állanak mindenkor rendelkezésre. Vidéki papok, tanítók és jegyzők találkozó helye. Kocsiszin és istálló díjtalanul. Jó bánásmód és pontos kiszolgálásért szavatul: **Barkóczy Albert**, vendéglős.

3—1911. szám.

Tölgy-ésbükkaeladási hirdetés

A felsőrákosi volt urbéres közbirtokosság Ágostonfalva vasuti állomás közelében fekvő erdejében engedélyezett, kijeölt rendkívüli fahasználatot, a mely előzetes becslés szerint, mintegy 1140 m³ tölgyrönköt, 956 m³ tölgy épületi fát, 6933 m³ bükkmúfát, 2920 m³ bükk épületi és eszközfát, 20543 m³ bükk tűzfát és 1829 m³ tölgy tűzfát teszen ki, f. é. február hó 16-án délelőtt 10 órakor Felsőrákos község házánál írásbeli zárt ajánlatokkal összekötött nyilvános szóbeli árverésen a kikiáltási áron felül a legelőbbet ígérőnek tövön az erdőben eladja.

Kikiáltási ár 79144 korona.

Bánat pénz 10 százaléka.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el. Részletes becslés, árverezési és szerződési feltételek a vargyasi m. kir. járási erdőgondnokságnál és aldirottnál megtekinthetők.

Felsőrákos, 1911. január hó 16-án

Fitosi János b. elnök.

Szám: 443—1911. tkvi.

Hirdetés.

Székelyszenttamás község közös erdő és legelő illetményéről készült

tkjegyzőkönyvre arányosítás következtében az 1869. évi 2579. sz. I. M szabályrendeletre képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX t.-c. az 1889. évi XXXVIII. t.-c. és az 1891. XVI. t. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogatosították.

E célból az átalakítási előmunkálatok és a helyesbítési eljárás Székelyszenttamás községben 1911. évi február hó 20-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhívjuk:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazottaik által jelenjenek meg és az új tkvi tervezet ellen nemalulni észrevételeiket annál biztosabban adják elő, mert a régi telkkönyvek végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jó hiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseket igazoló okiratokat mutassák fel:

3. mindazok akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t.-c. 15-18. és az 1889. XXXVIII. t. c. 5. 6. 7. és J. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos átruházás létrejöttét a kiküldött előtt

szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesében a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek.

A kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Székelyudvarhely, 1911. jan. 16.

Gyarmathy Ferenc s. k.
kir. törvényszéki bíró

A kiadmány hitelül:

Dósa Aladár, kir. tszéki tkvvezető

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület

nyeremény-kötvényeinek legközelebbi huzása 1911. évi február hó 5-én főnyeremény 300000 kor.

feltétlen biztonságot nyújtó sorsjegy, melynek kiváló nyeresi esélye van, évenként 3-szor tekintélyes főnyereményekkel sorsolják, értéke folyton emelkedőben, úgy, hogy a legmegfelelőbb tőkebefektetésnek kinálkozik. *Napi árfolyamon, letétre és havi részletfizetésre* legelőnyösebben kapható az Agrár takarékpénztár r. t.-nál.

A múlt a múlté,
a jelen és a jövő a

Smith-Bros írógépe!

Kérjen prospektust

FARAGÓ TESTVÉREK

.. kizárólagos elárusítóktól ..

Budapest, V., Nador-utca 17 sz.

SZÉKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhely megye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenként 2 szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emle Adria Rákóczy Szt-István Szepesi len legjobb magyar gyártmányú díszleveledpapírok. Ezekon kívül közönséges és finom, szines és virágos levedpapírok és boritékok, levél-kártyák, gyász- Képes levelezőlapok 20-féle helybeli felvétel, levélpapírosok stb. Nagy választék tájképes virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből

Állandóan kaphatók mindenféle

kész nyomtatványok,

u. m. községi, körjegyzői, szolgabírói, végrehajtói, ügyvédi, lelkészi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETECH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Mindenféle színű, nagyságu, súlyú és minőségű irodai és író-

PAPIROSOK

vonalzott és sima levedpapírok, vonalzott és rovatos papírok, rajzpapírok, írógeppapírok, csomagoló és selyempapírok, másolópapírok, itató-papírok, szűrőpapírok, torta- és befőzőpapírok, könyvkötő papírok és papírkülönlegességek. Kártyapapírok.

Lemezpapírok minden súlyban. Hangjegypapírok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, diszminták, szépírási és rondírási minták. Olesó legyező-falrajzok, klozetpapírok, szivarkahüvely, szivarka s névjegyárcák Dohány-ésszivartárcák bőrből és fémből. Börtárcák, pénzes-érszények. Okmány és írománytáskák.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olesó áron kerülnek ki

Acélrótollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárazak, disztollszárazak. Ironok, fekete, szines ironok, notes-ironok, csavarironok (crayonok), zsebironok, csavarironbetétek, ironvédők, ironhegyezők. Kréták, iskolai, kávéházi és fajlező kréták, szines kréták. Tinták, legjobb irodai és másoló tinták, szines, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfestek, tus, mézga, folttisztító, bronz,

HEGEDŰ, hegedüvonó, hurok, hegedü-iskola, hegedü-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek. Hangoló-sipok és orgonák. Monogramok fehérnemű és levedpapírljelzésre. Kezi nyomda. — Különféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. Ajtóablak és névfeliratok öntött fémből, erdészkalapácsok gyári áron.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjusági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes Magyar Könyvtár. A székelyudvarhelyi középiskolákban és a városi és megyei elemi népiskolákban használatban levő összes tankönyvek rakára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beiró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), darca és szelvénykönyvek.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltokok, itatódeszkák, olaj-szfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, tollállványok, szivacs-csésze, írómappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — Rajzszögek, szőnyegszegek, kapesok stb.

Betegh Pál villam-motoros könyvnyomtató-intézetében Székelyudvarhelyt.